

LUNDS
UNIVERSITET

Harry Potter-fans och J.K. Rowling

En författares inverkan på fans parasociala relation till hennes verk

Alva Lundin, Hanna Lundgren och Ida Olsson

Medie- och kommunikationsvetenskap:

Institutionen för kommunikation och medier

Lunds universitet

MKVA22:4, HT 23

Handledare: Fredrika Thelandersson

Examinator: Martin Lundqvist

Abstract

I denna studie undersöker vi den inverkan en kreatörs uttalanden har på fans parasociala relation till dess verk. Vår frågeställning lyder följande:

- “Vilken inverkan har J.K. Rowlings yttranden om transkvinnor för fans parasociala relation till Harry Potter-världen?”

Som teoretisk utgångspunkt används Horton, D. och Wohl, R.R koncept om parasociala relationer, “Mass Communication and Para-Social Interaction: Observations on Intimacy at a Distance” (1956). Undersökningen sker genom en semistrukturerad metod där fem stycken intervjuer innefattar vårt empiriska material, med syftet att förstå hur Harry Potter-fans ser på en eventuell störning i deras parasociala relation till Harry Potter. Störningen i detta fallet är J.K. Rowlings transfobiska uttalanden om transkvinnor. Analysen visar att J.K Rowlings transfobiska yttranden haft relativt liten inverkan för fans parasociala relation till Harry Potter-världen då deras relation inte är till författaren utan till Harry Potter som verk. Detta har förklarats av att flertalet intervjupersoner kan göra en skillnad på författare och verket.

Nyckelord

Harry Potter, Harry Potter-fans, J.K. Rowling, parasociala relationer, transgression.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och problemformulering	4
1.3. Tidigare forskning	5
2. Teori	6
2.1 Fandom och parasociala relationer	7
3. Metod	9
3.1 Metod	9
3.2 Material och urval	10
4. Analys/resultat	11
4.1 Att vara ett Harry Potter-fan	11
4.2 Skapandet av en parasocial relation	13
4.3 Ett moraliskt dilemma	15
5. Diskussion och slutsatser	22
Referensförteckning	25
Bilaga 1: Intervjuguide	28

1. Inledning

I inledningen kommer vi att presentera bakgrunden till denna studie. Här kommer även frågeställning samt tidigare forskning presenteras.

1.1. Bakgrund

Fenomenet Harry Potter har varit en del av människors liv sedan första boken släpptes år 1997. *Harry Potter och de vises sten*, som är skriven av författaren J.K. Rowling, blev startskottet till det så kallade Harry Potter-universumet som har fått fans över hela världen. Ett universum som även expanderade dagen då första filmen släpptes 2001. Även om sista boken publicerades 2007 och sista filmen släpptes 2011, så kommer det ständigt nya saker. Bland annat har det tillkommit en filmtrilogi som utspelar sig innan Harry Potter och det publiceras även nya versioner av böckerna, däribland grafiska romaner av Harry Potter-böckerna.

Populärkulturella verk har tenderat att bli, eller har också ändrat, länders nationella identitet, något som Harry Potter är ett exempel på (Watts 2020:6). Det är vanligt att man associerar 90-talet i Storbritannien med prinsessan Diana och Spice Girls, sedan millennieskiftet kan även Harry Potter inkluderas. Även om populärkulturella verk bara är egentliga symboler så kan verk som Harry Potter fungera som förebilder, som att alltid välja det goda även om det är den svåra vägen. Således kan populärkultur också ses som ett forum för ett indoktrinerande av värderingar, både bra och dåliga. Som motivet i Harry Potter, en ensam och av familjen utstött pojke i jakt på sitt förflutna, har Harry Potter-världen skapat en plats för många. Den internationella framgång som Harry Potter verken bidragit har skapat en Harry Potter-värld utan dess like. Den spridning som skett på sociala medier via fansidor spelar också stor roll för Harry Potters genomslag.

Men år 2020 skapades en typ av störning bland Harry Potter-fans. Författaren bakom böckerna uttryckte öppet sina transfobiska tankar om transkvinnor på Twitter. Utifrån ett medieperspektiv så anses skandaler förändra en kändis mediebild. När J.K. Rowling twittrade om att hon var kritisk mot uttrycket "folk har mens" visade hon tecken på transfobi vilket fick fans att reagera (Farran-Lee 2020). Författaren har även fått kritik för att ha gillat en tweet där man kallade transkvinnor för "män i klänning" år 2019 (Farran-Lee 2020). En av hennes

senaste transfobiska tweets hon publicerat 2023 är där hon har bifogat en bild där det står “Repeat after us: Trans women are women” och hon har skrivit ovanför “No.” (Rowling, 2023).

Att uttrycka sina politiska åsikter behöver inte resultera till att det uppdagas i samhällsdebatten. Men när J.K. Rowling, som är en stor kreatör, uttryckte transfobiska åsikter, vilket i dagens samhälle anses som kontroversiellt eftersom det rör identitetspolitik, fick det större spridning. I dagens digitala samhälle, där gränsen mellan online och offline är betydligt svagare sedan sociala mediernas intåg, kan en tweet eller en kommentar skada människors rykte (Hemstad 2023). Om det handlar om en kändis kan det betyda att deras mediebild skadas. Den rådande cancelkulturen i samhället gör att det finns en tanke om att fans behöver ta ställning om ens idol uttryckt sig problematiskt. Oavsett om fans tar ställning eller inte, medvetet eller omedvetet, så kan man se den förväntan på ställningstagande som existerar bland fans. Ur en samhällelig kontext finns det en förväntan om ett moraliskt ansvar.

En av oss författare har själv en komplicerad relation till Harry Potter-universumet, och framförallt till J.K. Rowling efter att hennes uttalanden publicerades. Det har resulterat i att när hon ska köpa Harry Potter relaterade saker, som exempelvis böcker, försöker hon handla det enbart second hand. Vi kommer därför studera hur fans hanterar och reagerar när en känd person som står bakom ett av deras älskade verk, som de har en relation med, gör något problematiskt. Fallet vi kommer studera det ur är genom Harry Potter-fans upplevelse av J.K. Rowlings transfobiska yttranden om transkvinnor.

1.2. Syfte och problemformulering

Syftet med vår studie är att undersöka vilken inverkan J.K. Rowlings åsikter om transkvinnor har på Harry Potter-fans, och hur fansen hanterar denna potentiella störning i deras parasociala relation till Harry Potter-världen.

Att studera relationen mellan fans och en känd person är viktigt eftersom det bidrar till kunskap inom mediefältet. Vår undersökning är således viktig för att bredda kunskapen om hur fans reagerar vid en potentiell skandal eller vad i samhället anses som en kontroversiell händelse.

Det vi framförallt är intresserade av att undersöka är hur fans hanterar en störning i deras parasociala relation till ett verk. En störning i vår mening är en skandal eller liknande som skaparen av verket orsakat, i det här fallet J.K. Rowlings transfobiska uttalanden om transkvinnor. Vi vill undersöka närmare hur det kan skapa problem i fans emotionella anknytning till verket. Tidigare forskning som finns kring Harry Potter, vilket vi kommer att presentera under punkt 1.3, anser vi är relativt bristfällig när det kommer till hur fans faktiskt upplever relationen till Harry Potter-världen efter Rowlings uttalanden. Således bidrar vi med att fylla ett tomrum i forskningen, eftersom tidigare forskning om Harry Potter och dess fans har fokuserat mer på litterära analyser. Vi ämnar se närmare på Harry Potter-fansen och hur deras relation till Harry Potter upplevs efter Rowlings uttalanden.

Parasociala relationer handlar om relationen mellan fans och en person, exempelvis en kändis eller en TV-karaktär (Roland 2023). Fortsättningsvis tänker vi oss att det även går att applicera på verk som olika typer av medier, vilket i vårt fall då blir Harry Potter-universumet som består av bland annat böcker, filmer och fanfiction. Mer konkret vill vi se närmare på om parasocial teori kan förklara hur en störning påverkar fans relation till Harry Potter som universum.

Vår frågeställning lyder därmed: “Vilken inverkan har J.K. Rowlings yttranden om transkvinnor för fans parasociala relation till Harry Potter-världen?”

1.3. Tidigare forskning

Under processen att skriva denna uppsats har vi stött på ett antal artiklar som vi finner relevanta för vår studie som innefattar Harry Potter-fans samt parasocial teori. Dessa artiklar presenteras nedan i sin korthet.

“Harry Potter and Cancel Culture: Responding to Fallen Heroes” av Christine Schott (2023) tar upp hur Harry Potter-fans har behövt omvärdera sitt förhållande efter J.K. Rowlings transfobiska uttalanden. Schott (2023:20) upplyser om cancelkultur och hur Rowlings Twitter-inlägg hamnat mitt bland det. I artikeln tar hon även upp att Harry Potter-fans har tagit Rowlings värld och gjort om den till sin egen.

“Rowling, Potterheads and why ‘The best way to manage a crisis is to prevent one’: Twitter Communication Analysis” av Hannah Ravell (2023) handlar om hur J.K. Rowling, i efterhand, har lagt till saker om hennes karaktärer för att utöka mångfalden. Detta har hon gjort via sociala medier, och hon har bland annat förklarat närmare relationen mellan karaktärerna Albus Dumbledore och Gellert Grindelwald (Ravell 2023:237). Ravell (2023:238) tar även upp hur Harry Potter-fans har lätt att skapa nya versioner av Harry Potter för att anpassa världen till sin egen fantasi. Detta gör det möjligt för fans att fortsätta att inspireras av Harry Potter.

“How to Be a Fan in the Age of Problematic Faves” av Matt Bucher och Grace Chipperfield (2021) innehåller en definition av fans och fandom. Artikeln tar även upp nostalgi och hur det kan kopplas till fans upplevelse av verk som skapats av problematiska kreatörer. Bucher och Chipperfield nämner även hur man skiljer på “the art and the artist”.

“‘My whole world shifted’: Identity and transformation in becoming-a-fan narratives” av Kathleen Ann Riddell (2022) är en artikel som utgår från en etnografisk studie som fokuserar på berättelser om att bli ett fan och hur transformationen ser ut, i detta fall fans av Beatles och Johnny Cash (Riddell 2022:195). Som teoretiskt utgångspunkt använder sig författarna av Sandvoss uppfattning av jagets förlängning (extension of the self), kopplat till fansens hängivelse till Beatles och Johnny Cash. Författarna menar att transformationen till en fansidentitet kan liknas vid en religiös omvändelse. Detta eftersom det skedde en slags socialisering, samt att de tillfrågade började relatera till en eller ett flertal värderingar inkapslade i kändisen. Författarna kom fram till att förlängningar av jaget fungerar för att bekräfta fansens självkänsla och informera om identifiering med kändisen.

“Towards an Integrated and Systematic Theory of Parasocial Relationships: PSR as an Attachment Process” av Julian Pimienta (2023) förklarar tre olika steg av parasociala relationer, varför, när och vad målet med dem är för individer. Utöver detta tar artikeln upp processen bland människor när de bildar emotionella band (Pimienta 2023:4).

2. Teori

I detta avsnitt redogör vi för de grundläggande delarna av teorin. I denna studie använder vi oss av parasocial teori, även nämnt som parasociala relationer. Det teoretiska ramverket för

vår studie utgörs av Donald Horton och R. Richard Wohls bokkapitel “Mass Communication and Para-Social Interaction” (1956) samt Jayson L. Dibble, Tilo Hartmann och Sarah F. Rosaens artikel “Parasocial Interaction and Parasocial Relationship: Conceptual Clarification and a Critical Assessment of Measures” (2016).

2.1 Fandom och parasociala relationer

Innan vi redogör för parasociala relationer tänker vi förklara vad *fandom* och *fankultur* är för något. NE (2023) beskriver begreppet fandom som en gemenskap som bildas för människor kopplat till olika populärkulturella fenomen. En emotionell anknytning skapas som gör att människor dras till olika verk eller andra människor. I Tobias Olssons (red.) bok *Sociala medier - vetenskapliga perspektiv* tar Joanna Doona och Michael Rübsamen (2017:114) upp hur fans dock inte alltid behöver kopplas till medier eller populärkultur, men att det rör sig om ett starkt engagemang kopplat till ett fenomen.

Doona och Rübsamen (2017:114) skriver om fankultur och hur den växer fram när människor känner en samhörighet kring ett fenomen. Författarna nämner att medieteknologierna som finns idag, däribland sociala medier, är en av de drivande krafterna för framväxten av fankulturer (Doona och Rübsamen 2017:115). Doona och Rübsamen (2017:118) tar även upp hur en fankultur består av två relationer. Både den relation som uppstår mellan fans själva, men även den relation som uppstår mellan ett fan och själva fenomenet (Doona och Rübsamen 2017:118). I denna uppsats kommer vi titta närmare på den sistnämnda relationen, där den starka emotionella anknytning som fans skapar till fenomenet kan anses som ett startskott för skapandet av en parasocial relation. Vilket leder oss in till vår teoretiska utgångspunkt, parasociala relationer.

Parasocial teori har inriktningar som parasocial interaktion och parasociala relationer. Parasocial interaktion handlar om interaktionen mellan en medieanvändare och en person som syns i media. Interaktionen är som starkast när medieanvändaren upplever att personen talar direkt till dem (Dibble, Hartmann och Rosaen 2016:21). Horton och Wohl (1956:215) menar även att den parasociala interaktionen stärks när kändisar eller karaktärer väljer att anpassa sina handlingar i form av respons till publikens önsknings. Parasociala relationer däremot handlar om att relationen inte enbart behöver tas del av när man direkt ser på något

via media, utan relationen finns även kvar när man inte har det i direkt åsyn (Dibble, Hartmann och Rosaen 2016:21).

Horton och Wohl (1956:217) beskriver parasociala relationer som en illusion av intimitet. Detta förklaras av att relationen som skapas är ensidig och kan inte utvecklas ömsesidigt. Således läggs nästan hela bördan av att skapa en rimlig imitation av intimitet på *personan* och på den show som den är medelpunkten för. Om den lyckas initiera en intimitet som publiken tror på, kan publiken hjälpa till att upprätthålla den via fanmail (Wohl och Horton 1956:218). Denna fanmail kan idag liknas med dagens sociala medier, där publiken kan fortsätta att hålla uppe en interaktion med sin idol.

Horton och Wohl (1956:217) beskriver det som fans idoliserar för en persona. Vidare kan personans betraktas av sin publik som en vän, rådgivare, tröstare och modell. Till skillnad från riktiga medarbetare har personen fördelen att vara standardiserad enligt formeln för sin karaktär och förkroppsligat i ett lämpligt produktionsformat. Personen blir, således dess karaktär och handlingsmönster, i princip oförändrade i en värld av annars störande förändringar. Personen är oftast förutsägbar och ger därför inga överraskningar till sina anhängare (Horton och Wohl 1956:217).

Ur en större samhälllig kontext är de värden som den parasociala relationen står för viktiga för att förstå betydelsen av parasociala relationer. Horton och Wohl (1956:222) menar därför att införandet av den parasociala relationen kan utgöra ett utforskande och utveckling av nya rollmöjligheter. Den utspelade rollen kan vara en idealiserad version av en vardaglig föreställning. Här kan personens bidrag vara att hålla upp en magisk spegel för sina anhängare och spela sin ömsesidiga roll skickligare och mer idealiskt än partnerna i den verkliga världen. Parasociala relationer kan således stå för ett sätt att försöka se bortom rådande normer i samhället.

Horton och Wohl (1956:217) exemplifierar hur parasocial interaktion kan se ut genom radions tillkomst. Radion var från början formell och torr, men övergick till att bli mer personlig eftersom personen började småprata, vilket gav intrycket av att hen svarade en osynlig person. Exempelvis genom att skifta tonläge och tilltala medverkande vid förnamn, samt att tala till lyssnare som en individ (Horton och Wohl 1956:217).

Ett annat centralt begrepp som kan appliceras inom parasocial teori är transgression. Transgression är ett brett begrepp, men inom en kontext av parasociala relationer är transgression när en känd person gör något som inte är accepterat i samhället och på så sätt stör fans lojalitet till dem. Mer konkret innebär transgression att det sker en överträdelse, exempelvis att bryta mot en lag eller moralisk regel. Transgression ses ofta som att en gör något kontroversiellt (Jones, Cronin och Piacentini 2022:721). Varför Rowlings yttranden om transkvinnor kan ses som en transgression har att göra med det övertramp och den överträdelse som görs mot transpersoners, i detta fall transkvinnors, rättigheter i samhället. Det kontroversiella i uttalandet ligger i hennes tydliga värderingar, samt att Rowling väljer att slå mot en redan väldigt utsatt grupp.

3. Metod

I ovanstående sektion har vi presenterat den valda teorin som utifrån valet av forskningsområde ansetts mest lämpligt. I teoridelen har vi även lyft begrepp som är relevanta för resultatet. Detta avsnitt kommer att beskriva vilken metod och empiriskt material som används för att genomföra den här undersökningen. Böckerna som används till metodavsnittet är *Den kvalitativa forskningsintervjun* (2014) av Steinar Kvale och Svend Brinkmann samt *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (2019) av Mats Ekström och Bengt Johansson.

3.1 Metod

I vårt arbete använder vi oss av den kvalitativa metoden. Den utmärks av ett intresse att förstå sociala fenomen utifrån aktörernas egna perspektiv och beskriva världen som den upplevs av dem, enligt antagandet att den relevanta verkligheten är vad människor uppfattar att den är (Kvale och Brinkmann 2014:44).

Mer konkret kommer vi använda oss av en semistrukturerad intervju som faller under den kvalitativa metoden. Detta eftersom den anses som mest lämplig då den ämnar förstå teman i den levda vardagsvärlden ur undersökningsspersonens egna perspektiv (Kvale och Brinkmann 2014:45). I relation till vårt arbete, som fokuserar på hur Harry Potter-fans upplever Rowlings uttalanden om transkvinnor, tycker vi att en semistrukturerad intervju kan ge djupare svar och därmed bidra till den komplexitet som vår uppsats ämnar att åstadkomma.

Vidare anser vi att den är fördelaktig eftersom den erbjuder en viss struktur, men den möjliggör också mycket öppenhet och spontanitet som är bra för att få ut så mycket som möjligt av intervjun. Den semistrukturerade intervjun utgörs av att den tematiska organiseringen av intervjun är mer styrande och manualen innehåller konkreta frågor som ställs till samtliga intervjupersoner (Ekström och Johansson 2019:114). En semistrukturerad intervju liknar således ett vardagssamtal, men eftersom den tillhör en professionell intervjusituation är den halvstrukturerad, den är varken ett öppet samtal eller ett slutet frågeformulär.

3.2 Material och urval

Vårt material till vårt arbete består av fem stycken semistrukturerade intervjuer. Till varje intervju hade vi en intervjuguide som vi utgick ifrån, samtidigt som vi under intervjutillfället valde att ställa följdfrågor. Detta möjliggjordes eftersom vår undersökning var mest lämplig genom en semistrukturerad intervju. Med andra ord genomförde vi en tematisk analys eftersom vår intervjuguide, som vi utgick från, fokuserar på vissa teman och innehöll förslag till frågor. Samtliga intervjuer genomfördes via Zoom, fördelaktigt eftersom Zoom har en inspelningsfunktion vi kunde använda oss av och dels hade samtliga respondenter inte möjlighet att ses i fysisk miljö.

Under kvalitativa intervjuer är det ytterst relevant att man innan intervjumomentet informerar respondenterna om de etiska aspekter som återfinns i vetenskapliga disciplinen. Därför informerade vi varje enskild respondent, innan intervjumomentet, att de skulle vara anonyma i vår undersökning samt frågade om lov för att spela in intervjuerna. I vår analysdel kommer därför de vi har intervjuat redovisas som intervjuperson 1, 2, 3, 4 och 5. Intervjuperson 2 tillhör generationen Millennials, född mellan 1981-1996, medan intervjupersonerna 1, 3, 4 och 5 tillhör generation Z som är födda mellan 1997-2015.

Utifrån rekommendationer från föreläsare genomförde vi även innan intervjumomentet en provintervju på en av arbetets författare som identifierar sig som ett Harry Potter-fan. Detta ansåg vi var användbart eftersom vi kunde testa vår intervjumanual samt utvärdera eget agerande som intervjuare.

I relation till vårt forskningsområde, Harry Potter-fans, blev vårt urval av material begränsat. Således föll valet på snöbollsmetoden för att hitta våra intervjupersoner, med andra ord Harry Potter-fans. Snöbollsmetoden innefattas av att intervjupersonerna inte väljs slumpmässigt, utan istället fungerar det som så att när vi hittat en intervjuperson kan man hitta en ny intervjuperson via den första intervjupersonen (Simkus 2023). Således letade vi aktivt efter intervjupersoner via exempelvis kompisar, släktingar och andra bekanta. Eftersom vår forskningsfråga handlar om Harry Potter-fans föll det naturligt att vi valde personer som självdefinierar sig som ett fan. Detta blev också ett krav för att kunna delta i en intervju. En nackdel med snöbollsmetoden är att intervjupersonerna endast blev kvinnor vilket gör att undersökningen inte är representativ för alla. Således ska urvalet vi gjorde ses som begränsat.

4. Analys/resultat

I föregående delar av uppsatsen har vi beskrivit hur vi med hjälp av den valda teorin och metoden ska försöka svara på vår frågeställning, i syfte att undersöka vilken inverkan J.K. Rowlings yttranden om transkvinnor har på fans parasociala relation till Harry Potter-universumet. I det här avsnittet kommer vi att presentera vårt resultat av detta. I löpande text redovisas utvalda delar av vårt empiriska material, det vill säga våra intervjuer, som sedan följs av en analys med utgångspunkt i Horton och Wohls artikel om parasociala relationer. I vår analysdel kommer de vi har intervjuat redovisas som intervjuperson 1, 2, 3, 4 och 5. Vi kommer även använda "hon/henne" som pronomen då alla intervjuade identifierar sig som det.

4.1 Att vara ett Harry Potter-fan

I detta stycke kommer en redogörelse av definitionen av *fans* göras. Därefter presenteras den del av vårt empiriska material som utgörs av svar från intervjupersonerna till frågorna "Vad utmärker ett Harry Potter-fan tycker du?" samt "Identifierar du dig som ett Harry Potter-fan?". Vid varje redogörelse av svar från intervjupersonerna kommer en analys med utgångspunkt ur parasociala relationer.

Utifrån våra intervjuer, samt tidigare forskning, kan vi se att den emotionella anknytningen som skapas hos Harry Potter-fans är väldigt stark. Denna starka känsla till världen gör att en del människor väljer att se om alla filmer och/eller läsa om alla böcker.

I våra intervjuer ställde vi frågan om hur våra intervjupersoner definierar Harry Potter-fans. Intervjuperson 2 vill likna det med ett sökande. Att man, utöver att enbart tycka om filmerna eller böckerna, även aktivt söker sig till den Harry Potter-värld som J.K. Rowling skapat. Intervjuperson 3 liknar ett Harry Potter-fan till en grupp människor som visar på stark emotionell anknytning till världen, där de ofta är väldigt dedikerade. Intervjupersonen 4 håller även med dessa tankar, då hon har svårt att se ett Harry Potter-fan som inte visar på engagemang. Ravell (2023:238) bekräftar dessa tankar när hon skriver hur människor, som än idag fortsätter att inspireras av Harry Potter-universumet, har blivit så dedikerade att man utöver att se filmerna och läsa böckerna skapar sitt egna originella verk. Ravell (2023:238) beskriver det som att fans idag "... create original fiction as an unauthorised expansion of the franchise to elaborate on and fill narrative gaps". Detta kan även kopplas till hur fans, utöver att ta del av verket, skapar sina egna tankar och värderingar till världen för att göra det så personligt som möjligt.

De fem som vi intervjuade svarade alla "ja" på frågan om de identifierar sig som ett Harry Potter-fan. Vad som gjorde att alla svarade "ja" har att göra med olika anledningar. Det finns dock en gemensam faktor, nämligen den starka emotionella anknytning som skapades när de alla läste böckerna för första gången. Intervjupersonerna 2 och 4 växte upp med att en nära släkting hade högläsning av böckerna när de var unga vilket gjorde att Harry Potter introducerades tidigt i deras liv. Intervjupersonerna 1 och 3 berättar att de självmant började att läsa böckerna runt 7- och 12-årsåldern, där böckerna satte prägel för deras kärlek till verken. Intervjuperson 5, däremot, började med att se filmerna i senare ålder. Hon kände inte att filmerna från början var något speciellt. Det var inte förrän 2022 som intervjuperson 5 valde att lyssna på böckerna, "...det var så bra att jag bara 'var har det här varit under mitt liv.'"

Intervjuperson 5 nämner under sin intervju hur en person i hennes klass som ung antydde att människor inte kunde kalla sig för ett Harry Potter-fan om de inte kunde allting om världen. Hon menar på att många fans blir som olika "gatekeepers" för Harry Potter-samhället och för att ta sig in behöver man visa på trovärdighet. Hon säger även hur ett fan kan tänka tillbaka på Harry Potter som nostalgiskt. Horton och Wohl (1956:217) tar upp hur en parasocial relation skapas genom att ett band av intimitet bildas mellan publiken och, i detta fall, verket. Bandet bildas genom en illusion av intimitet som publiken använder för att styrka sina

känslor för verket (Horton och Wohl, 1956:217). Denna intima känsla som skapas kan tydligt ses i intervjuerna med våra självutnämnda fans, samtidigt som det stöder vad intervjuperson 5 tar upp gällande att många fans ser sig själva som “gatekeepers” för Harry Potter. Denna känsla som Horton och Wohl (1956:2017) tar upp är alltid ensidig, från publikens sida, i skapandet av en parasocial relation. Fans har skapat en stark känsla av trygghet och personaliserat sin egen värld, detta kan innebära att Harry Potter-fans kanske har svårt att förstå andras intima kopplingar till verken.

I Bucher och Chipperfield (2021:75) skriver man även “att vara ett fan” sitter i den känslan en har till personen eller verket. Författarna menar på att vara ett fan grundar sig i en känsla (Bucher och Chipperfield 2021:75). Detta kan bekräfta den trygghet som våra intervjupersoner beskriver och som därför stärker varför den emotionella kopplingen blir bredare. Att man lyckas hålla sig kvar till verket på grund av den känsla som skapas tack vare fankulturen. Schott (2023:30) bekräftar även denna tanke när hon tar upp hur fankultur i dagens samhälle skapar ett eget liv, där fansen inte längre är beroende av författarens originella vision. Fans hittar böcker eller filmer som de identifierar sig med och skapar sedan sin egen tolkning vilket bidrar till ett skapande av ett samhälle som är starkare än själva verken i sig, likt det som nämns i Ravells artikel. Schott (2023:30) skriver hur fans “... participate by telling their own stories about characters they no longer see as belonging to Rowling”. Detta gör det förståeligt hur fans idag ser Harry Potter-världen som något större än endast “Rowlings värld”.

4.2 Skapandet av en parasocial relation

I detta stycke presenteras den del av vårt empiriska material som utgörs av svar från intervjupersonerna till frågorna “Vad betyder Harry Potter för dig?”, “När introducerades du till det?” samt “Skulle du säga att du står närmare filmerna eller böckerna?”. Frågorna kommer att presenteras i den ordning som är nämnd ovan. Vid varje redogörelse av svar från intervjupersonerna kommer en analys med utgångspunkt ur parasociala relationer.

Vilken typ av anknytning intervjupersonerna har till Harry Potter är av ytterst relevans för att förstå deras relation till verket. Intervjupersonerna berättar att de introducerades till Harry Potter via olika sätt. En rimlig förklaring till varför det skiljde sig åt är att det handlar om ett

generationsskifte. Det finns nämligen ett åldersspann mellan intervjupersonerna, där intervjuperson 2 tillhör Millennials och intervjupersonerna 1, 3, 4 och 5 tillhör generation Z.

Alla fem intervjupersoner har en stark koppling till Harry Potter. Intervjuperson 2 skiljer sig dock från de andra eftersom hon faktiskt vuxit upp samtidigt som böckerna släpptes. “Ja alltså böckerna kom ju ut när jag var liten och så fick vi böckerna av min mormor. Och jag och min syster läste dem för varandra innan vi gick och la oss typ. Så det var väl det.”

Hur skapandet av parasociala relationer fungerar kan vi delvis presentera genom att hänvisa till en av våra intervjufrågor, “Vad betyder Harry Potter för dig?”. Ett flertal intervjupersoner berättar att Harry Potter och dess värld erbjuder en trygg plats. Med koppling till parasociala relationer kan den framträdande tryggheten bero på “vetskapen” att den persona som fans idoliserar, i detta fall Harry Potter, förväntas att vara standardiserad. Det som intervjupersonerna uttrycker som trygghet kan således utifrån parasociala teorin ses som standardisering. Inom parasociala relationer står standardisering även vidare för att personen, dess karaktär och handlingsmönster, förväntas förbli oförändrade i en värld av förändringar. Personen ses här ofta som en kändis och i vårt fall ser vi Rowling som en del av personen eftersom det är hon som skapat Harry Potter.

Intervjuperson 4 pratar vidare om att Harry Potter ger henne ett sammanhang i form av en egen värld.

Men jag har alltid älskat Harry Potter. Min mamma läste dem för mig när jag var yngre, oftast på tåg liksom eller på buss eller så. Jag gillar att det är en värld. Att det är noggrant uppbyggt typ att de har ord. Ja, men jag gillar när man har typ en liksom en sak med ett helt eget enkelt vokabulär och jag tycker det är trevligt.

För att upprätta en parasocial relation krävs det, utifrån en parasocial teori, att nästan hela bördan ligger på personen. I detta fall har Rowling skapat en illusion av intimitet genom sina karaktärer och som intervjuperson 4 nämner vokabulär. Det vokabulär som hon syftar på är de magiska formlerna, samt begrepp som “quidditch”, inom Harry Potter-världen. Vidare enligt parasocial teori är relationen som skapas mellan fans och det idoliserade ensidig och kan inte utvecklas ömsesidigt. Att intervjuperson 4 upphöjer vokabuläret kan ses som ett bevis på att en parasocial relation upprättats, då Rowling genom Harry Potter lyckats initiera en intimitet som är trovärdig.

Fortsättningsvis valde vi, att i samband med när vi frågade om vad Harry Potter betyder för intervjupersonerna, att även fråga om när de introducerades till det. Flertalet intervjupersoner berättar att de blev introducerade till Harry Potter någon gång under sin barndom, där fyra av fem intervjupersoner blev introducerade till det någon gång mellan 7-12. I en ålder när man fortfarande räknas som barn och inte erhållit all den kunskap som krävs för att tala i former av kritiskt tänkande. Därför faller det naturligt att flertalet intervjupersoner har en nostalgisk koppling till Harry Potter.

Något anmärkningsvärt är att intervjuperson 5 sticker ut från resten av intervjupersonerna, eftersom när hon först introducerades för Harry Potter-världen var hon inte så imponerad. Hon ansåg att det kändes lite som att se vad som var populärt då. Intervjuperson 5 ansåg sig själv inte vara en fan förrän hösten 2022 när hon började lyssna på bokserien. Hon berättar vidare att när hon lyssnade på bokserien sögs hon in i dem på grund av att de fyllde några tomrum i filmerna. Exempelvis introducerades hon till karaktärer och berättelser som inte var med i filmerna.

Fyra av fem intervjupersoner står närmare böckerna snarare än filmerna och det är endast intervjuperson 4 som står närmare filmerna. Detta kan förklaras genom att intervjuperson 4 berättar att hon först introducerades till filmerna och inte var särskilt imponerad, utan det var inte förrän hösten 2022 som hon först lyssnade på böckerna.

4.3 Ett moraliskt dilemma

I denna del redogörs intervjupersonernas svar till frågorna “Vad vet du om J.K. Rowling? Var fick du reda på hennes uttalanden?”, “Hur ser din relation till J.K. Rowling ut? Hur skulle du säga att den förändrats, om den har förändrats?”, “Skulle du säga att hennes uttalanden på något sätt har påverkat din relation till Harry Potter? Om ja, på vilka sätt?” och “Känner du att du kan skilja på verket och skaparen/författaren?”.

När det gäller våra frågor till intervjupersonerna om de har någon koll på Rowlings uttalanden om transkvinnor så skilde sig svaren, då de var medvetna till olika grad. Fyra av fem personer har hört hennes uttalanden, medan intervjuperson 1 berättar att hon vagt känner till Rowlings uttalanden om transkvinnor men att hon har hört det av andra. Hon har inte så bra koll på vad som sagts, utan hon har snarare fått höra andras åsikter och reaktioner. Det är

mestadels via sociala medier som hon har sett det. Intervjuperson 2 berättar att hon tagit del av Rowling yttranden via olika forum, men hon har även sett Twitter-inläggen som författaren delat. "Det är inte någonting som hon har dolt precis," säger intervjuperson 2.

Intervjuperson 3 upplever att Rowling varit mycket öppen med sina politiska åsikter och att det är många som därför har tagit avstånd från henne, men som även vill fortsätta ta del av Harry Potter. Det upplever intervjuperson 3 som rimligt då hon själv menar på att hon har en hatkärlek till verket. Exempelvis tycker intervjuperson 3 att det finns spår av Rowlings åsikter i Harry Potter, som att karaktärernas namn är stereotypa, vilket hon tycker känns sådär. Intervjuperson 4 är även hon medveten om Rowlings transfobiska uttalanden. Hon menar på att det hon har läst såklart kan vara fejk, men att det är det hon hört och hennes politiska åsikt är att Rowling är en transexkluderande radikal feminist. Därför försöker hon nu koppla bort Rowling från Harry Potter.

Intervjuperson 5 delar med sig att hon har dålig koll men att hon försökte kolla upp det år 2022 när hon började bli insatt i böckerna, och då sett en hel del tweets som inte är så trevliga. "Men jag tycker det är svårt också för att jag, alltså jag, jag vet inte om många andra känner som jag när man kan, är fans av nånting att man typ skiljer på liksom 'the art and the artist'." Så intervjuperson 5 säger att hon försöker separera kreatören från verket.

I Schotts artikel skriver hon att Rowlings fans kan uppleva hennes uttalanden som ett svek då hon setts som en förebild för godhet och omtänksamhet (2023:22). Hon har med ett citat från ett fan som uttrycker häpnad över att Rowling, som skapat Harry Potter som ses som välkomnande och accepterande, är öppet transfob. "I don't understand how you can write 7 books about acceptance but then not accept everyone." (Schott 2023:22). Detta svek kan bekräftas av våra intervjupersoner, där de både explicit och implicit gärna tar avstånd från J.K. Rowling på grund av hennes uttalanden.

De intervjuade hade olika svar på frågorna kring hur deras relation till J.K. Rowling ser ut och hur de skulle säga att den har förändrats. Intervjuperson 1 upplever att hennes relation till Rowling ser ut som den brukar göra. Hon medger att hon är medveten om de, som hon upplever är, rykten som finns om Rowling politiska åsikter, men hon har enbart fått höra det från andra. Något som har gjort att hon upplever att hon inte kan döma Rowling för något som hon egentligen inte har koll på. Intervjuperson 1 påpekar även att innehållet i böckerna

inte upplevs som kränkande för henne och därav har det inte påverkat hennes syn på Harry Potter.

Till skillnad från intervjuperson 1, så berättar intervjupersonerna 3 och 4 att deras relation till Rowling har förändrats. Intervjuperson 3 medger att hon hade en positiv inställning till Rowling innan uttalandena. Anledningen till att hon hade en positiv bild av författaren tidigare var för att hon hört om att Rowling haft det tufft innan hennes succé med Harry Potter-böckerna, så hon hade sett på det som en framgångsrik historia. Hon fortsätter med att hon har sett bilder på Rowling med skådespelarna till Harry Potter-filmerna där hon upplever att de ser ut som en familj, vilket gjort att det nästan varit lite av en "mamma känsla" över författaren. Men intervjuperson 3 inflikar att denna känsla har ändrats då hon tycker att Rowling nu "är dum i huvudet". Intervjuperson 4 berättar att hon får en liten skam-känsla varje gång hon sätter på en Harry Potter-film, dock påpekar hon att hon aldrig har tänkt på Rowling som en del av Harry Potter. Hon berättar att hon inte har så mycket koll på författaren mer än att hon har skrivit böckerna. Det var först när hon fick reda på att Rowling är transfob som hon började tänka på författaren i samband med Harry Potter. Vi kan se på intervjuperson 4:s svar som en personlig resa, där hon från början aldrig tänkt på Rowling. Men efter författarens transfobiska uttalanden har hon dock skapat en skamkänsla när hon tar del av Harry Potter.

I kontrast till intervjupersonerna 1, 3 och 4 så berättar 2 och 5 att de aldrig riktigt har tänkt på Rowling när de läst böckerna. Intervjuperson 2 säger att hon till en början inte tänkte på författaren så mycket då hon var barn när hon först tog del av Harry Potter. Hon påtalar att hennes relation är till Harry Potter-karaktärerna och inte till författaren. Därav har hon inte satt sig in i Rowling som författare varken innan eller efter hennes uttalanden. Intervjuperson 2 upplever att världen i böckerna inte är kopplad till Rowling, så det påverkar inte hennes relation till berättelsen, dock berättar hon att uttalandena har påverkat vad hon tycker om Rowling. Intervjuperson 5 fortsätter med att hon är medveten om att det är ignorant att säga att hon inte tänker på Rowling, eftersom det finns referenser i Harry Potter-böckerna som kan ses som problematiska. För att exemplifiera tar hon upp att goblins kan vara en referens till judar. "... för att judar brukar jobba i banker för att judarna var beskrivna av nazi som goblins, liksom med stora näsor...". Hon berättar att det finns kopplingar, som exempelvis antisemitism, som man kan dra om man vill, men att hon själv enbart läste böckerna som de

är. Hon upprepar att hon inte riktigt tänker på Rowling men säger att det hade varit bättre, för hennes del, om Rowling tyckte alla var lika mycket värda.

Transgression, som vi tog upp i teorin, är något som fans kan uppleva när en känd person som de tycker om gör något som går emot deras moral (Jones, Cronin och Piacentini 2022:721). Rowlings yttranden kan ses som en transgression då det är en överträdelse mot transkvinnors rättigheter. I det här fallet kan vi se att intervjupersonernas relation till J.K. Rowling skiljer sig åt då det enbart är ett fåtal av dem som verkar ha en faktiskt parasocial relation till författaren, medan de andra snarare har det till Harry Potter som verk. Det innebär inte att de alla inte har en parasocial relation till Harry Potter, men det betyder inte att alla har skapat det till Rowling då alla inte finner henne relevant.

Vidare kan vi se att intervjuperson 5 tar upp att det hade varit lättare för henne att ta del av Harry Potter om Rowling hade tyckt att alla var lika mycket värda. Så vi kan se att, även om hon inte har en parasocial relation till henne, så påverkar det fortfarande henne till en viss grad att Rowling är författaren bakom ett verk som hon har en stark emotionell anknytning till. Det finns därför en antydning att Rowlings transgression delvis har påverkat intervjupersonernas relation till Harry Potter.

Fortsättningsvis ville vi se om de intervjuade upplever att deras relation till Harry Potter har påverkats av Rowlings åsikter och i så fall på vilket sätt. Likt de andra frågorna så skiljer sig intervjupersonernas svar även här. Intervjuperson 1 berättar att hennes relation till Harry Potter inte har påverkats av Rowlings transfobiska uttalanden. Hon tillägger att det dock beror på vad författaren har sagt, och att om det är något personligt kränkande så kommer hon tänka om en extra gång. Men i och med att intervjuperson 1 inte vet vad Rowling har sagt säger hon att relationen inte har påverkats.

Intervjuperson 5 håller delvis med, då hon berättar att Rowling aldrig varit så central för henne. Hon är medveten om att Rowling är författaren bakom Harry Potter-böckerna, men hon har aldrig tänkt på Rowling när hon tänker på Harry Potter. Hon säger att hon i så fall tänker på skådespelarna till filmerna. Enligt henne så är Rowling fränkopplad från böckerna även om hon skrev dem. Hon fortsätter med att hon inte tror att hon kommer sluta läsa böckerna, om det inte är så att Rowling gör något riktigt radikalt. Intervjuperson 5 upplever det svårt att förklara varför hon inte anser att Rowling är så central, men att hon kan tänka sig

att hon skulle uppleva det annorlunda om hon läste böckerna när hon var barn. Om Harry Potter varit hennes första kärlek och att Rowling sedan gjort dessa uttalanden, så kan hon tänka sig att det skulle kännas som ett personangrepp då Harry Potter varit en trygg plats. Men så har det inte varit för henne då hon upplever att Rowling "uttalar sig där borta" och att hon "läst böckerna här". Intervjuperson 5 har flera idéer på varför det kan vara så, bland annat kanske för att hon är svensk, att hon inte är särskilt insatt i det och att hon inte växt upp med Rowling.

Till skillnad från de två, så tycker intervjuperson 3 att det är lite svårt att säga då hon upplever att hon växt ifrån Harry Potter lite grann. Hon var ett "die hard"-fan när hon var 12, och det är nästan tio år sedan. Så hon upplever att hon redan glidit ifrån Harry Potter lite, men lägger till att det inte har hjälpt att Rowlings uttalanden har kommit fram. Intervjuperson 3 upplever att hon kan titta på filmerna och läsa böckerna då hon redan har dem hemma, men att hon kan känna att Rowlings nya saker inte är av intresse då hon inte riktigt vill ge henne pengar.

Intervjuperson 2 däremot säger att hon hellre stöttar andra tillverkare av saker med Harry Potter-anda än saker som är kopplade till Rowling. Intervjuperson 2 uppskattar konst och är intresserad av att konsumera saker som har koppling till Harry Potter, men inte författaren. Hon själv har Harry Potter-tatueringar, och anser att det inte har något med Rowling att göra. "Alltså, hon har inte fått pengar för att jag har Harry Potter-tatueringar. Så att säga. Det är ju konstnärerna, alltså tatueraren, som får det," säger hon.

Det är enbart intervjuperson 4 som faktiskt säger att hennes relation har påverkats. Hon vill gärna tänka gott om människor som har skapat saker hon gillar, men upplever att hon skiftar synen lite när hon får reda på de dåliga saker de har gjort. Hon säger att hennes syn har ändrats delvis och att hon försöker hålla koll på om det märks i filmerna, men att hon inte har sett något av Rowlings åsikter ännu.

Likt frågan om intervjupersonernas parasociala relation till Rowling, kan även författarens transgression kopplas till deras relation till Harry Potter. Som vi tog upp ovan så upplever intervjuperson 4 att det hade underlättat för henne om Rowling inte uttalat sig på detta sätt om transkvinnor, då hon gärna vill tänka gott om skaparen bakom saker hon tycker om. Detsamma kunde vi se under frågan om deras relation till Rowling när intervjuperson 5

svarar att hon också gärna önskar att Rowling inte hade uttalat sig på detta vis. De båda konsumerar fortfarande Harry Potter men uttrycker således en önskan om att skaparen bakom ett verk de har en emotionell anknytning till ska vara, enligt samhällets normer, en god människa.

Vi tycker det är intressant att svaren skiljer sig åt, då exempelvis intervjupersonerna 3 och 4 har olika syn på vad de kan finna i filmerna. Den föregående upplever att hon ser Rowlings åsikter i Harry Potter, medan den andra inte gör det. En av anledningarna bakom detta kan vara att sveket av Rowling ser olika ut beroende på person. Något som visar på att det är subjektivt vad man uppfattar som problematiskt.

Schott (2023:31) skriver i sin artikel att tillägg till verk som exempelvis fan fiction och fanart kan ses som populärkulturens bekräftelse av "... Roland Barthes's era-defining claim that 'the author is dead'". Verk blir allt mer personifierade och vi kan med hjälp av våra intervjupersoner se hur Rowling idag skulle kunna sägas stå i skuggan till sitt eget verk. Rowlings egna värderingar kan idag kopplas bort från verket, detta då fans idag tagit över och skapat sin egen bild av Harry Potter i form av poetisk rättvisa. Som Schott (2023:32) skriver, detta kan liknas med hur Voldemort i Harry Potter blev besegrad av sina egna trollformler två gånger.

Vi fick inte svar från alla intervjuade angående om de känner att de kan skilja på verket och skaparen/författaren (the art and the artist) då det inte var en nedskrivna fråga vi hade med i vår intervjuguide. Det var något vi kom på att fråga i stunden, men vi har svar från tre av de intervjuade och därav tänker vi att vi kan ta upp deras tankar och analysera.

Intervjuperson 1 känner att hon kan skilja på de två då hon upplever att Rowlings uttalanden inte har genomsyrats i böckerna. Något som skiljer sig från ett par av de andra intervjuade som upplever att de finner stereotyper i böckerna. Intervjuperson 2 säger att hon kan skilja på de två till en viss grad,

Jag har ju liksom tagit del av den storyn väldigt långt innan jag ens visste vem hon var. Alltså, jag var ju barn. Jag visste inte vem hon var. Visste inte vem författaren var, visste inte hur hon såg ut eller någonting. Sen så när jag varit vuxen, så. Alltså, jag gör ju ändå val som blir påverkade av hennes uttalande.

Intervjuperson 5 upplever att hon konstant behöver välja när hon konsumerar konst, att det hela tiden är “the art and the artist”. Anledningen till varför hon tror att folk skiljer på “the art and the artist” är för att hon tror att man har anknytning till det på något sätt. Hon pratar lite om nostalgi och tar upp Chris Brown, som blivit anklagad för att vara våldsam mot kvinnor, som exempel. Brown släppte en låt när intervjuperson 5 var cirka 12 år gammal som hon skapade minnen till, något som skapat problem när det kom ut vad han har gjort.

Och då vill man ju inte lyssna på hans låtar, men sen kommer de ändå upp typ ibland så då känns det typ som att man rättfärdigar det typ bara ‘men jag lyssnade redan på den låten’ typ, fast man vet att även om du streamar den så går pengarna till honom.

Hon upplever då att om man har en speciell personlig anknytning - ett minne, en person eller någon plats - så kan det vara en anledning till att man skiljer på dem två.

Således likställer till viss del intervjuperson 5 skandalen kring Chris Brown, även om det från allmänheten ses som en grövre skandal då det handlar om brottslighet och misshandel. När intervjuperson 5 valde att nämna Chris Brown satte hon indirekt en gräns som hon själv anser är en transgression. Det man bör vara medveten om är att det kan skilja sig på vad andra intervjupersoner tolererar och anser är en transgression. Även om Chris Brown-skandalen skiljer sig i brutalitet så gör intervjuperson 5 ingen särskild åtskillnad mellan Chris Brown och J.K. Rowling. I dagens samhälle präglad av cancelkultur upplevs det hos många ett växande behov av att ta ställning till politiska frågor. När således intervjuperson 5 till viss del likställer Brown och Rowlings agerande, blir det å andra sidan ett sätt att rättfärdiga sitt ställningstagande.

I Bucher och Chipperfields (2021: 72) artikel skriver de att fandom blivit en form av *nostalgia machine*. De fortsätter med att cancelkultur har ökat frågan om människors politiska och moraliska ansvar som både konsumenter och fans (Bucher och Chipperfield 2021:72). Bucher och Chipperfield (2021: 72) tillägger att ett ansvarsområde hos fans är att utmana deras nostalgi och deras emotionella anknytning. Denna utmaning har Harry Potter-fans tagit sig an när de aktivt valt att skilja på verket från författaren. Den parasociala relationen till Harry Potter, är inte densamma som den relation fansen har till Rowling. Bucher och Chipperfield (2021:72) menar på hur det är fansens skyldighet att “...love themselves more than they love their icons.” Detta kan liknas med hur Harry Potter-fans idag aktivt valt att personalisera och individualisera sin Harry Potter-värld efter egna

värderingar. En tydlig skildring från skaparen har gjorts då Rowling inte längre är deras ikon, utan nu är det Harry Potter.

5. Diskussion och slutsatser

För att kunna höja analysen anser vi att det är relevant att diskutera varför vi tror att resultatet blev som det blev. Som vi förklarat genom vårt resultat visade intervjupersonerna, vid frågan om huruvida deras relation till J.K. Rowling har förändrats efter att intervjupersonerna fått nyss om författarens politiska uttalanden, att flertalet, fyra av fem, såg på Rowling på ett nytt sätt. Den första intervjupersonen skilde sig dock från flocken eftersom hon endast hade hört om J.K. Rowlings uttalanden via andrahandsinformation och hävdade därför att hon inte ville döma Rowling för något som hon inte hade koll på.

Som samhällsdebatten ser ut idag, och med anledning av den rådande cancelkulturen, kan det finnas ett behov av att ständigt hålla sig uppdaterad på de kändisar en idoliserar (Hemstad 2023). Som vårt resultat visar förväntas fans att göra, beroende på vad situationen handlar om, ett aktivt val. Vidare att medvetandegöra sig om situationen, i detta fall, vad som anses vara kontroversiella åsikter i dagens samhälle, skulle implicit kunna resultera i att en gör ett politiskt ställningstagande. Därför hade vi också tyckt det var intressant att forska om hur vår generation präglats av PK-samhället och vad det har för implikation i vår forskningsfråga.

Som tidigare nämnt berättade 4 av 5 intervjupersoner att deras relation till J.K. Rowling hade förändrats, på sätt att de blivit medvetna om hennes politiska uttalanden, vilket fått de att se över sin fandom. Ett flertal uttryckte sig explicit att de efter nyheten om Rowlings uttalande om transkvinnor blivit kritiska mot författaren. Däremot berättade de vidare att deras relation till Harry Potter och Harry Potter-världen var oförändrad. En förklaring till att de ansåg att deras relation till Harry Potter-världen inte förändrats är att flertalet av intervjupersonerna frånskilde verket Harry Potter från författaren.

Harry Potter-fans är en särskild nischad grupp människor och därav föll valet på att använda oss av snöbollsmetoden (Simkus 2023). Något som dock skulle kunna ses som problematiskt, och eventuellt som felkälla, är att studien inte kan vara representativ eftersom intervjupersonerna endast blev kvinnor samt att de var mellan 20 till 30 år.

Något vi funderat över är om vi kan se en skillnad i resultatet beroende på om människor varit med från början, alltså innan Rowlings uttalanden, eller personer som tagit del av Harry Potter-världen i senare ålder, med en åtanke på Rowlings transfobiska åsikter. Med tanke på att majoriteten av dem vi intervjuade började läsa Harry Potter i ung ålder, kan vi inte med säkerhet besvara frågan. Den slutsats som vi kan dra är att starka emotionella anknytningar har skapats mellan böckerna och filmerna, och deras publik. Alltså inte med själva författaren själv. En tanke som också kan sägas bekräftas av Bucher och Chipperfield (2021: 72).

Våra intervjupersoner beskriver hur starka känslor kopplas till världen, där liknelser med trygghet görs från många av intervjupersonerna. Denna trygghet har skapats av olika anledningar, där två av personerna berättade hur familjemedlemmar läste böckerna för dem när de var yngre. Denna känsla blir väldigt stark, och hade varit intressant att utveckla i framtida forskning. Här hade det varit intressant samt relevant att inkludera ett identifikationsperspektiv inom framtida teoriansatser. Det hade även varit intressant att se vart gränsen går för att anses som en problematisk kreatör och vart gränsen går för fans att göra valet att ta avstånd.

Vi kan även se hur Rowling har blivit en störning för många av våra intervjupersoner där intervjuperson 2, som tillhör generationen Millennial, lättare kan skilja på verket från skaparen. Intervjuperson 2 har fortfarande starka åsikter om författaren själv, men har lyckats skilja på henne från böckerna, "... det påverkade inte min relation till storyn liksom. Men det påverkar ju vad jag tycker om henne". Vi kan se hur våra andra intervjupersoner som också började läsa böckerna i ung ålder uttrycker sig liknande, men där kan vi samtidigt se en skam. Intervjuperson 4 menar på hur hon fortfarande gillar att se filmerna när hon är sjuk, men att filmerna samtidigt skapar en känsla av skam, "Ja alltså, den har förändrats. Jag skäms lite liksom. Jag har en sån där liten grej i mig som skäms varje gång jag sätter på en Harry Potter-film typ." Denna känsla hade intervjuperson 4 inte förrän hon fick reda på Rowlings transfobiska uttalanden. Intervjuperson 5 är den som inte räknade sig själv som ett fan förrän 2022, som då är efter uttalandet. Hon är medveten om Rowlings syn på transkvinnor, och har även hört ytterligare konspirationsteorier om Rowlings värderingar som kan ligga gömt i boken. Hon verkar ha lättare att koppla bort författaren, men kan själv inte riktigt svara på varför.

Enligt vår analys visar det på hur intervjuperson 2 och intervjuperson 5 har lättast att koppla bort Rowling. Intervjuperson 2 har lyckats skapa en så pass stark trygghet i sig själv att hon vet vart hon står i frågan. Intervjuperson 5 har inga nostalgiska kopplingar till verket, och verkar kunna distansera sig bättre på grund av det. Intervjupersoner 3 och 4 har en viss trygghet kopplad med verken men det var även de som också pratade om skamkänslor, eller hur de tagit avstånd av olika anledningar. De kan fortfarande kolla på filmerna, men inget måste. Intervjuperson 1 har minst koll på Rowling och hennes uttalanden, och har därför inte börjat analysera sina egna känslor ännu.

Sammanfattningsvis har J.K. Rowlings transfobiska yttranden om transkvinnor för fans parasociala relation till Harry Potter-världen, haft inverkan på så sätt att flertalet intervjupersoner kan skilja på författare och verk. Detta har möjliggjorts då ett skapande av en parasocial relation uppstått mellan Harry Potter-fans och Harry Potter som verk, och inte mellan Harry Potter-fans och Rowling som författare. Vi kan därmed se att den inverkan som skett på Harry Potter-världen varit relativt liten eftersom flertalet av intervjupersonerna förbisett J.K. Rowling från Harry Potter-världen. Det finns därför en antydning att det är lättare för fans att skilja på verk och författare, om en har en stark emotionell anknytning till verket eller om en inte har det. Att befinna sig mitt emellan de två är det som inverkar störningen hos publiken.

Referensförteckning

Tryckta källor

Doona, J. och Rüksamen, M. (2017). Fankulturer i sociala medier. I Olsson, T. (red.). *Sociala medier - vetenskapliga perspektiv*. Gleerups, s. 113-125.

Ekström, M. och Johansson, B. (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. 3. uppl. Studentlitteratur.

Horton, D. och Wohl, R.R. (1956). Mass Communication and Para-Social Interaction: Observations on Intimacy at a Distance. *Psychiatry* 19: s. 215-229.

Kvale, S. och Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. uppl. Studentlitteratur.

Elektroniska källor

Bucher, M. och Chipperfield, G. (2021). How to Be a Fan in the Age of Problematic Faves, *Life Writing* 18(1): s. 67-78. doi:10.1080/14484528.2021.1864090

Dibble, J.L., Hartmann, T. och Rosaen, S.F. (2016). Parasocial Interaction and Parasocial Relationship: Conceptual Clarification and a Critical Assessment of Measures. *Human Communication Research* 42(1): s. 21-44. doi:10.1111/hcre.12063

Farran-Lee, L. (2020). Harry Potter-skådis tar avstånd från J K Rowlings uttalanden. *SVT Nyheter*. 9 Juni.

<https://www.svt.se/kultur/harry-potter-skadis-tar-avstand-fran-j-k-rowlings-uttalanden>

(Hämtad 2023-11-08).

Hemstad, T. (2023). Talet om cancelkultur är rent högerflum. *Aftonbladet*. 6 Mars.

<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/BWkAyE/tomas-hemstad-om-cancelkultur-usa-och-kultur-kriget> (Hämtad 2024-01-07).

Jones, S., Cronin, J. & Piacentini, M. G. (2022). Celebrity brand break-up: Fan experiences of para-loveshock. *Journal of Business Research* 145: s. 720-731.
doi:10.1016/j.jbusres.2022.03.039

Nationalencyklopedin. (u.å.). Fandom.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/fandom> (Hämtad 2023-12-26).

Pimienta, J. (2023). Towards an Integrated and Systematic Theory of Parasocial Relationships: PSR as an Attachment Process. *Communication Research Trends* 42(1): s. 4-20.

<https://search-ebshost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.uid&db=cms&AN=163143343&site=ehost-live> (Hämtad 2023-11-07).

Ravell, H. (2023). Rowling, Potterheads and why ‘The best way to manage a crisis is to prevent one’: Twitter communication analysis. *Communication Research & Practice* 9(3): s. 237-254. doi:10.1080/22041451.2023.2206327

Riddell, K.A. (2022). ‘My whole world shifted’: Identity and transformation in becoming-a-fan narratives. *Journal of Fandom Studies* 9(3): s. 195-211.
doi:10.1386/jfs_00041_1

Roland, M. (2023). Parasocial interaction. *Encyclopaedia Britannica*

<https://www.britannica.com/science/parasocial-interaction#ref1317285> (Hämtad 2024-01-05).

Rowling, J.K. (2023). *No*. [X]. 17 oktober.

https://twitter.com/jk_rowling/status/1714279937279160596 (Hämtad 2023-12-11).

Schott, C. (2023). Harry Potter and cancel culture: Responding to fallen heroes. *Journal of Fandom Studies* 11(1): s. 19-36. doi:10.1386/jfs_00069_1

Simkus, J. (2023). Snowball Sampling Method: Definition, Techniques & Examples, *SimplyPsychology* <https://www.simplypsychology.org/snowball-sampling.html> (Hämtad 2024-01-05).

Watts, S. L. (2021). *The Harry Potter film franchise and the representation of traditional Britishness: a paratextual study, 2000 - 2011*. Bristol: Bristol Doctoral Collage. Department of Film and Television

https://research-information.bris.ac.uk/ws/portalfiles/portal/299620253/PGR_submission_Watts_Sarah_1250304_corrected3.pdf (Hämtad 2024-01-05).

Bilaga 1: Intervjuguide

Information innan inspelning

En intervju med oss via Lunds universitet innebär att vi behöver spela in intervjusamtalet. Vi kommer givetvis att radera inspelningen efter att vårt arbete har blivit godkänt och är färdigt. Själva rapporten kommer att bli kvar och finns lagrad som en offentlig handling. Ni har rätt att dra er ur eller be oss att stryka specifika delar, detta gäller även efter att intervjun är genomförd. Inga personuppgifter sparas.

Inledande frågor:

- Identifierar du dig som ett Harry Potter-fan?

Övergripande frågor:

- Vad betyder Harry Potter för dig? När introducerades du till det?
- Skulle du säga att du står närmare filmerna eller böckerna?
- Har du någon gång besökt en filmstudio, universal ets?
- Vad utmärker ett Harry Potter Fan tycker du?
- Vad vet du om J.K. Rowlings yttranden om transkvinnor från 2019? Var fick du reda på hennes uttalanden?
- Hur ser din relation till J.K. Rowling ut?
  - Hur skulle du säga att den förändrats, om det har förändrats?
- Skulle du säga att hennes uttalanden på något sätt har påverkat din relation till "Harry Potter"?
  - Om ja, på vilka sätt?